

نومرو: ۳-۹۲

اداره خانه

ایستانبول، جفال اوغلنده

دائرة اجتهدده

“ Idjtihad ” Constantinople

دوردنجی سنه

اشعار

حریت فکریه یه خادم

نجشنبه کونلری چیقار اجتماعی، ادبی مجموعه

مدیر مرخص : الرهای صفا

آیونه

سنه ۱۳۲۹

تورکیا ایچین ۵۴ غروش ۲۰ غروش
ممالک اجنبیه ایچین ۱۵ فرانق ۸ فرانق

نسخه سی ۵۰ یاره

ایجابندن اولان ساخته لك افكار باطله و نائمه سوزده
دها ملمانه بیر واسطه نثر افکاری اولان سبیل الرشاد
رساله سنك ۲۷۹ نومرولی نسخه سنده بیریرینی ولی ایدن
درب مقاله ده منحصرآ تستر لهنده اداره كلام ایدلایکندن
بو خصوصده کی افکار احرارانه می بیان ایچین
کننده بیر مجبوریته قطعیه حس ایدیور و بونك ایچین
بیر زمان موافق آریوردم. محبه لرمدن بیررسی بی بوشکلدن
قور تاردی. دیمك اولیور که قله رقیب الیزمك بر اورغانی
اولان سبیل الرشاد جریده می نهایت «خاتون کشیلر»
امضای تحتنده مقاله لر نشرینه و ناقصه العقل والعباده
و المیراث عد ایدیلن بومحرره لر دن استمداده باشلامش..
بوکی میباحثك علناً موضوع مناقشه ایدیه جك قدر
افکاریمزك تنور ایتمش اولسنه قارشى اول باول متشکر
اولمق لازمدر. بناءً علیه ملمانلره اول و آخر افکار
احرارانه تلمقین ایتمش اولان اختیارده بر حیات اولسونلر
اولسونلر - بیرشکرانه تکریم تقدیم ایتمك بیر وجیبه در.
«بیر اعتقادك قوتی موضوع مناقشه اولونجه به قادارد.»

ایشك ایچنه بیر «عجبا؟» کیردیکی آندن اعتباراً اواعتقادك
بکارتی محو اولمشدر. «تستر» قضیه سی بونلردن بری در.
تستری چوق دفعه فرائض اسلامیه به تقدیم ایتمش اولان
سبک مغزانه بیان ایدلم که تستر مسئله سی موضوع مناقشه
ایدیلیمکه اوستنده کی ستره سیاه دخی رفع ایدیلمشدر. آرتق
تسترك یکیدن تستر ایتیمی امکانی قالمامشدر. موضوع مناقشه
اولان بر مسئله نك مطلقاً لهنده و علمیده طرفدارانی واردر.
ایشته تستر علمینده بولنان محترم وفاضله بر محبه مک سوزلرینی
عیناً نقل ایدیورم: «پك اعلا بیلیورسکیز که تسترك
علمینده بولنانلرله برابریم و بونی فعلاً دخی تطبیقه جسارت
ایتمش اولانلردنیم. بوندن ایتدیکم ایلک استفاده مملکتیمزك
تریبه سز دلیقانیلیریه هیچ بیر وقت اوصالنامایان اختیار
چاقینلرینك تعرضاتندن قورتمق اولمشدر. تراموایلر ده
مستوره رفیقه لریمه قارشى لك قابا تحقیرلری ابدالده بأس
کورمین قوندو قورتورافندی بيم اوکده احترامکارانه رکوع

آله سنده واقع اولمشدر. «سا کوراثیم» آله سنده بر
بوچوق عصر دن بری سکون حائی اختیار ایتمش اختیار بر
وولقان وارمیش. وقتیه ژاپونلره دومانلر، لاولر، آتشلر
پوسکوردرک، آلدن کان فالتی، یابان بو وولقان ایله عین
طوپراق اوستنده (۲۰۰۰۰) ژاپون سا کن ایش. اولیه یا.
انسان، بویه بر عصر دن زیاده سس چیقارامایان برخیاقتی
اونوتاراق یاواش، یاواش امنیت ایتکه باشلار. ایشته
بو امنیت ایله ژاپونلرده جدلرینی یاقان، کول ایدن وولقانك
یانی باشنده اون، اون ایکی قصه وجوده کتیریرلر.

کچن کانون ثانی نك ایلک کونلرند بوزاپون معلمی، طلبه سی
ایلله برلکده - سا کور اژیمانك قارشى تیه لرند کزیمکده ایکن
اسکی وولقانك آفاقه بیاض دومان پوسکورمکده اولدیغنی کورمیش.
وقریب برفلاکتی حس ایتمش، اوآقشام ارضده حرکتلر،
کورولتیلر اولمش، یانار طغدن صیجاق کول یاغماغه بالامش.
نهایت مدهنی صارصینتیلرله شهرده ۳۰ ساعت ایچنده ۳۴۵
حرکت ارض واقع اولمشدر. سا کور اژیماده اولریامش،
بیقیلمش، انسانلر اژیمش، کول اولمش و بوحال سا کور اژیمان
دیگر آتی وولقانه ده سرایت ایدرک ژاپونیانك مختلف یرلرینی
بردن تخریب ایتمشدر. توکیدون کوکلاولر بوتون فلاکت یرلرینه
امداده یتیشمشلر. معافییه بوعظیم قیامته رغماً تلفات پك چوق
ده کیل ایش.

بوزاپونلرک بویه طبیعتك دائمی تهدیدلری آلنده بولونان
اوزاق، صوغوق بر مملکتده کی حالارینی، برده بزم جنت قادار
لطیف، عالم مدینتک یانی باشنده، حالمی دوشونکیز.

«اجتهاد» ك ۸۸ نومرولی نسخه سنده کی جلال نوری
بکك «شیمه خصوصت» مقاله سیله نونا جواب اولاراق دو قوتور
جودت بکك یازدینی و «اجتهاد» ك ۸۹ نومرولی نسخه سنده
مندرج «شیمه محبت» مقاله لری حقنده کی فکرلرینی مشاهیریمزدن
برچوغنه صورددی، جمله سی تحریراً بزه بوخصوصده کی فکرلرینی
بیله یرمك لطفنده بولوندیلر. بونلری قریباً بر رساله حالده
نشر ایده جکیز، بورساله ایچین «اجتهاد» قائلرینك ده فکرینی
استفسار ایدر و برر مکتوبله بو ایکی مقاله ده کی نقطه نظر
سقند نه دوشوندوکارینی - اوکزده کی جمعه ایرته سی به قادار -
بیله یرمه لرینی رجا ایدرم.

سرور بریج

تماماً حل اولونمادقجه یتیمه ین بیر مسئله

بیر کله ایله افاده ایتمش اولمق ایچون دیه جکم که
«حریت» دن قورقان و قورقلری منفعت مخصوصه لری

ایدیور. عصمت‌مدن تماماً مین اولدیم وعصمت‌مک حافظه‌سنی، یوزه قونولان یکریمی غرو شلق بیر بز پارچه‌سنه ده کیل فقط فضیلت و قیمت نسا ئیه مه تودیع ایتدی که ایچین، اونک ضیاعندن ویر دوست ارککه قونوشمقدن اصلاً تحاشی ایتیمورم. ایکی سنه دن بری بالفعل رعایت ایتدیکم تستر یوزندن هیچ بیر قنالق کوردم. وین قنالی بالذات دعوت ایتدی که اونک بنم اوزریمه که‌سنه هیچ احتمال یوقدر. فضیلت اخلاقیه مالک اولمایانلره ایپکدن برر چارشافه پچه دکل، چایکدن برر زره کپرسه کزینه نافله در تستره رعایت ایدر کورینلریمزدن بعضلرینک دیشجیلرده، فوطوغراخیلرده، مودیستلرده، الخ نلر یایدق‌لرینی سزیک اعلا بیلیر سکز. بناءً علیه موضوع بحث ایدلمکده اولان شوت‌تستر مسئله‌سنه دائر مساعده بویور ولدینی تقدیرده سزه مطالعاتی بیان ایدیم. و بوار زومی ده (نه‌لنده کی رساله‌نی کوسترده رک) سبیل الرشاده درج ایدیلن مقاله‌لره مختصراً جواب ویرمکه موقع فعله قویق ایسترم. اولاً محمود اسعد افندی حضر تلرندن باشلایلم: مشارالیهک فضیلتلرینه دیه جکم یوقدر. (۵) حقیقین و حقیقتین بر فاضل محترمدرلر. فقط، نه‌دندر بیلنه من بعض کره رشوت ویرمک مجبوریتده بولونویورلر. «بیر افندی حضر تلرینی زمره حقیقیندن بیلیمورز. بناءً علیه حقایق مستوره‌سنی پک اعلا بیلدکلری بوتستر مسئله‌سنده اجاله قلم بیورمملری لازم کایر امیدنده ایدک. عجبا افندی حضر تلری بوم مسئله حقنده بیان مطالعه ایتمش اولقله بو مسئله‌نک بحق مروجی اولان ذکور و نسا احرارینی اسکات و الزام ایتمش اولدقلری ظننده میدرلر؟ بیور ییورلر که: «اعلان مشروطیتدن بری قادین مسئله‌سی کویا تستر مسئله‌سندن عبارت ایمش کی متماً بو مسئله ایله اشتغال ایدایکینی...» مساعده عرض ایدیم که، قادین مسئله‌سی بیزم ایچون برتستر مسئله‌سی در: شرق مسئله‌سنک

(۵) حتی مشارالیهک آراق «سبیل الرشاد» یازی یازمامه قرار ویرمملری فضیلتلرینه یگی بر مثال اوله رق کورتیله بیلیر. - اجتهاد -

بیر اداره مسئله‌سی اولدینی کی. چونکه تستر بزم اجتماعی یاره لریمزدن برینک اوزرنده کی ایکنج بر صارغی بهزی در. اونی آحمد قچه یاره‌نک جنسی تشخیص و بناءً علیه تدای ممکن دکیلر. بو یاره‌نی قورقاندن آچالم. وارسین بدایتده قوقوسیه بر آرز برونمزی تعجیزایتسین. فقط کندیسینی تطهیر و تشفیه ایتدکن صوکره آرتیق راحت ایده بیلیرز.

«بیور ییورلر که: «بونک بر مسئله شرعیه اولسنه نظراً بو باده محاکمه عقلیه طریقه کیتمک مسئله‌نی جیقماز یوله صوقی دیمکدر.» اولاً شو جمله‌ده کی منطقه قارشی حیرتمی بیان ایدرم. ثانیاً بیز بیلور ایدیک که شریعت بر محاکمه عقلیه دن باشقا بیر شی دکلدر. چونکه عقلک فوقنده بیر شی یوقدر. اگر بیزم شریعتیزم بیر محاکمه عقلیه و منطقیه به تحمل ایدمه جک قدر چوروک تملر اوزرینه موضوع ایسه بیز اغفال ایدیلیمورز، دیمکدر. حالبوکه حقیقت هیچده اویله دکلدر. و بویله بسیط بر مسئله‌ده دفعه حکمیزی ویر بیلیرز. افندی حضر تلرینه عاجزانه عرض ایدیم که شریعت مطهره من هر دورلو محاکمه کوکس کره جک قدر اساسلی و متانتلی در. بونک عکسی بر ادعای افندی حضر تلرینک دکل حتی چومرلرینک لسانندن بیله طویماملی ایدیک.

«بیور ییورلر که: «علی‌الخصوص شرعاً حل اولونمش بر مسئله‌نی یکیدن حل ایله اوغراشمق تحصیل الحاصل قیلدن دکل در؟» البته ده کیل. فی‌الحقیقه مسئله موجود دکلدر که حل ایدیه بیلسین. شرعاً موضوع بحث اولان مسئله الیوم حال بداتده یاشایانلرک اوپک اچیق صاحب اولان حاللارینه کوره ایدی. یوقسه بوکون خانه لریمزده کی شو قیافتیمزله بیله تماماً مستوره یز.

«بزم حل ایتمک ایستدیکمز مسئله قیصقانیج جهله‌نک طاقدقلری فضولی اورتو مسئله‌سی در.

«بیور ییورلر که «استحصال ایدیه جک نتیجه اگر شریعت» موافق ایسه صرف ایدیلن مساعی عبث ایله اشتغال اولور.

سلامت مملکتی موضوع بحث ایدر، فقط سلامت مملکت ایچون هیچ بر تشبث فعلی ده بولونمازلر. بوکي مباحث کچن محاربه دن صکره ایلک دفعه اولمق اوزره موضوع بحث ایدیلدی. حال بوکه ایکی عصر دن بری سلامت مملکتی تهلهکيه قویان عناصر میاننده قادین مسئله سی، تستر مسئله سی موجود دکلدی. آزغینلرک امانی ترویجاً پادشاهلر خلع ایدن، اعدام ایدن، مملکتی یاغما وهرج مرج ایدن یکی چری حایدودلری زماننده قادینلرک زیاده تستر اید- ییورلردی. مملکت سلامت بولدی می؟ بن ادعا ایدیورم که حضرت قرآن خوجهلرک دیدیکی کیی دیمور؛ دیمه دیکنی و دیمه جکی بالفعل اثبات ایدیور، حقندن امین اولانلرکی افلهارماتان ایدوب طورییورم، اولرده دعوالرنده حقلی ایهلریزی منطقاً اسکاته چالیشینلر، یوقسه قوری یمینلره ایتنازلردن دکاز. روسیه ده تستر مسئله سی حل ایدیلدی اما موسی بیکیف کیی علمای حقیقه یتشدی. زواللی مملکتکم...

«بیوریورلرکه» اوحد داخلنده کی حقوقی ایه شریعتن تأمین ایلندر. «اعلا فقط ایشته سز شریعت نامنه بزم حقوقری غصب ایدیورسکیز. اوروپا لیلرده بزم تمامیت ملکیه و حقوقیه مزى هروقت تصدیق ایتدنکریخی سو- یلیورلر اما بزدن قوتلی اولدقلری ایچون اوتامیتیه هیچ بیرزمان رعایت ایتیورلر، مدرسه علماسنک اوروپا سیاسونندن نه فرقلری وار.»

محبهم بوراده طوردی هیجانی تسکین ایتدکدن صوکره علاوه دیدی که:

«دیگر بر افندیکن مقاله سندن یالکیز بیر نقطه یی موضوع بحث ایده جکم.

«دیورکه:» بوسوک زمانلرده روسیه تاتارلرنده بعض نسان اسلام مکاتب عالییه اکیال ایدرک کسب امتیاز ایتشلر ایه بونک یکونی ده اوتوز میلیون مسلمان ایچنده آتقی ایکی اوچیوز قادیندن عبارتدر. بونلرکده برقاچ دانه سی تصر بر قاچ دانه سی ده سو اخلاق ایل مدینته ختام ویرمشدر.»

نظر امعانی شونقطه یه عطف ایده لم: روس مسلمانلری

اکر مخالف ایه اللهه و بوم آخرته اینانان هیچ بر مسام آکا تابع اولاز. «بو یاوان جمله یی افندی حضر تلرینک فضل وکالنه یاقیشدیره مدم. اکر بویه جف القلم سوزلره هر کسی اسکات ایتک ممکن اولسه یدی بوتون مسائل مشته فیهای بر چیری ده چیقارمق ممکن اولوردی. بو کون محاکمه اک ضعیف دلیل یمین در ویالکیز وقعه یه مناسبتی اولان بیر آیت ویا حدیث اوقونمغله هیچ بیر محکمه ده دعوی قرانماز.

ادعا ایدیورم، که تستر رفع اولونورسه شو فوائد حصوله کایر:

۱ — قیزلرمن قادینلرمن سربستانه تحصیل واکمال تحصیل ایدرلر.

۲ — حیات عمومیه یه اشتراک وظیفه ملیه سنی ایفا ایتش بولنورلر.

۳ — هرکس انتخاب ایده جکی بیر قادین ایله ازدواج ایدر. معنای تامبله عائله تشکل ایدر. هرکس خانه سنی سور، طلاق آزالیر.

۴ — کورکو زیاده اولور، اولاد واحفادک تربیه سنه یاریم ایدر. چونکه تربیه یی وجوده کتیره جک اک بویوک عامل کورکودر.

۵ — قادین حربه اشتراک ایدن زوجنک ویا برادرینک دکاتی، مغازه سنی اداره ایدر. زوجنه پدرنه ایشنده یاریم ایدر. بروج و طنداشلرینه مداواتده بولنور.

۶ — قادینلر محالسه دوام ایتکله ارککلره جالب اعتنا اولور. اولری تربیه لی و فداکار قیلار.

۷ — قادینلر حق تنفس و تفرجه امکان و حربته مالک اولغله خسته لقلر آزالیر.

«بونلر شویله جه خاطره کله ییلندر در. ده ا فضلّه تفصیلات آلمق ایستینلر قاسم امین بکک «تحریر المرأة والمرأة الجدیده» نام اثر لریله قازان علماسندن موسی جارالله بیکیف افندیکن «خلق نظریته بر نیجه مسئله» سنی اوقومالیدرلر.

بیوریورلرکه «طرفین بینته عداوت وخصومت الفا ایتکدن، نفرت حصوله کتیرمکدن باشقا برفائده یی مفید دکادر. سلامت مملکت نامنه بومسئله یی ارتق موضوع بحث ایتکدن واز کچیکیز.» نه تحفدر که بوافندیلر صیقیشنجه

محبه مك سوزلری ختام بولدی ؛ و بن باشقا برشی
علاوه ایده جك دكليم .

فلیسج زاده

مهی

نور و قوت منبعی

اوج کون اول زیارت ایتدیكم الكتريك فابریقه سنه
بواسم دن داها مناسبتلی اسم بولامایورم .

ایکی سنه اول یعنی 1 مایس 1912 ده تملی آتیلان
والیوم تكمیل و تأسیسده دوام ایدن بومعظم فابریقه یی ،
الكتريك مهندسى و مؤسسه نك مدیر آلیسی موسیومه لونك
دلالتیه و رفیق نظمیه بلكه برابر تماشا ایتدك . بیر بوجوق
ساعت سورن بوتماشا و تدقیقك بنده براقیدنی احتیاسات
عظیم در .

فابریقه آلتون بوینوزك [خلیسج ك اسم قدیمی
Corne d'or یعنی آلتون بوینوزدر .] کوكنك ارتكاز
ایتدیكى نقطه اولان (سلاحدار آغا) ده بنا اولومیشدر .
فابریقه 2,500 متره مربعی بیر ساحه اشغال ایدیور .
شیمدی یه قادار فابریقه نك مصارفی تأسیسیه سی 15,000,000
[اون بش میلیون] فرانغه بالغ اولمشدر .

بوفابریقه بوتون ایستانبولك اوروپائی قسمنه نور
وقوت ویره جك . بعدما تراموا یلر من بوفابریقه نك اعمال
ایتدیكى قوتله حرکت ایده جك ، مطبعه لر منك ماكنه لر یی
بورادن نبعان ایده جك قوت ایشله ته جك در .

فابریقه ، هریری 7000 بیکیر قوتنده اولان اوج
توربین Turbine ایله حیات داردر . بواوچ توربینك
ایکیسی دائما فعالیتده در . اوچنجیسی احتیاط اولاراق
قالر . فعال ایکی توربین دن بیرینه بیر خسار اولورسه
هان احتیاط توربین فعالیته کیرر . دیك که مجموع قوتلری
14,000 بیکیر قوتنه بالغ اولان ایکی توربین ایستانبوله
نور وقوت ویرمکده در . بو 14,000 بیکیر هرکون
45000 کیلو « ارکلی » ارپه سی یمکده در .

هریری بلكه یکر می اوتوز بیک کیلو ثقلنده اولان

بوکون دارالفنوندن مأذون اوچیوزخانه مالک بولونیورکه
بونك هر حالده بزم خزینه هایونده کی مدخراتدن داها
قیمتلی اولدیغنه شبهه یوقدر . بو اوچیوز قادین ایچنده
سکزی اونى - نه صورتله اولورسه اولسون - چوروک
چقمش ؛ فقط متباقیسی ملته قالمش یا . بونلر ملتی داها
ایلری یه کوتوره جک لریا . ایشه بوقدری کافی در . بوسوزلری
بوکهنه اسرائیلیاتی رشیدلردن دویارسه ق غیر رشیدلردن
هر شیدی ایشیتمه که حاضر لنلی یز . کاشکی مملکتتمزك
مسلمانلری ده روسیا مسلمانلری کی اولسه . فقط هیات ..
« قادین امضالریله سبیل الرشاده کوریلن مقاله لری
جوابدن مستغنی کوریورم . چونکه فنونی انکاره قدر
واریورلر . یالکیز تسترک کندیلری ایچون پك موافق
اولدیغنی ادعا ایتلرینه مقابل دیه جک که ، برحیفه ده تکیون
ایدن مخلوقات ساهله مستکره وضعیتلر یی بیلمش اولسه لر
هیچ ده حاللرندن خوشنود اولمازلردی . سوزلرم اوزامقله
برابر برقچ سوز داها علاوه سی ایچین مساعده کزی
رجا ایدرم .

« ساریقلى افندیلر ده کورده بوتون فضیلت اخلاقیه قادینلرک
عفتلر یی محافظه ایتلرندن عبارتدر . اوت ، برقادینك عفتی
الك بویوک برشی در . فقط بزم ادعاهمه کورده دنیاده قادینلری
بزمکیلردن ده ناموسلی بیر ملت یوقدر دکلې ؟ عجیابر
یچون بویه سفیلز ؟ نهدن ناموسسز تلقی ایتدیكمز
اوروپا بزى اوکنه قامشده لایتنقطع سوریور ؟ بزم
اوروپائی استیلا ایتدیكمز زمانلرده شبهه سز اوراده
فحش داها آزدی . نهدن قادینلر یزك قوری عفتلری بزى
ترقیه سوق ایتور ؟ یالاتی ، دولانی ، خیرسزلنی ،
مفسدلیکی ، وطنه خیاتی ، جهالتی ، تنبللیکی ، مردارلنی
دیلنجیلیکی ، اخلاقسزلق عد ایتورلرده شریعتك تعیین
ایتمش اولدیغنی درجه ده مخدراتك حریت و حقوق اجتماعیه یه
مالك و صاحب اولماسنی اخلاقسزلق صایورلر . آه
ای جهالت و کور تعصب ! باقام بزى زملره قدر
سور و کلیه جکسین . »